

Ghid de bune practici

Ghid practic pentru inspectorul de muncă

privind cele mai bune practici de prevenire sau minimizare a riscului de expunere la azbest

Ghid elaborat de Comitetul Înalților Responsabili cu Inspecția Muncii (en. SLIC)

Traducere realizată de Direcția Programe şi Relații Internaționale – Inspecția Muncii

COMISIA EUROPEANĂ
DG Ocupare, Afaceri sociale şi Egalitate de şanse
Dialog social, Drepturi sociale, Condiții de muncă, Adaptare la schimbare
Securitate, Sănătate şi Igiena la locul de muncă

Efectele azbestului asupra sănătății

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să verificați:

- disponibilitatea informațiilor şi avertizărilor privind riscurile pentru sănătate care rezultă din expunerea la azbest (afişe, pliante, buletine);
- dacă lucrătorii au fost suficient informaţi asupra efectelor sinergice ale riscurilor combinate (atunci când, paralel cu expunerea la azbest lucrătorul fumează), de exemplu citind buletinele sau afişele şi pliantele şi oferind răspunsuri persoanelor implicate;
- conformitatea cu reglementările naționale referitoare la aceste subiecte.

Materiale care conțin azbest (MCA)

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să verificați:

- dacă lucrătorii/tehnicienii de întreținere au primit în mod corect o instruire completă pentru a recunoaşte materialele cu conținut de azbest;
- dacă există informații suficiente disponibile asupra materialelor ce conțin sau nu, azbest;
- dacă au fost luate măsuri pentru a efectua analiza de laborator a eşantioanelor de materiale susceptibile de a conține azbest;
- dacă există un responsabil la locul de muncă care să dispună oprirea imediată a lucrărilor în cazul în care apar materiale susceptibile de a conține azbest;
- dacă se respectă reglementările naționale referitoare la acest subiect.

Evaluarea riscurilor şi planificarea înainte de începerea lucrărilor

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să stabiliți dacă:

- există o evaluare a riscurilor suficientă şi adecvată privind expunerea lucrătorilor şi a altor persoane, şi că această evaluare este disponibilă la locul de muncă;
- există instrucțiuni scrise (plan de lucru), disponibile la locul de muncă, cu informații detaliate proprii locului de muncă;
- există un plan de urgență (de exemplu inclus în planul de lucru);
- lucrătorii au înțeles foarte bine evaluarea riscurilor şi planul de lucru;
- evaluarea riscurilor şi planul de lucru dovedesc că s-a ținut cont de constatările prezentate de lucrători.

Procesul de decizie

Dacă sunteți inspector de muncă şi controlați un loc de muncă unde sunt prezente materiale care conțin azbest, trebuie:

- să căutați dovezi care să justifice decizia de păstrare a materialului;
- să verificați dacă materialele pentru care evaluarea riscurilor a estimat că lucrarea poate fi efectuată fără notificare, răspund bine criteriilor definite la Secțiunea 6.3 (de exemplu materialele nefriabile, nedegradate, în stare bună);
- să verificați dacă au fost luate măsurile pentru controlul şi gestionarea materialelor păstrate;
- să verificați dacă informațiile sunt suficiente pentru estimarea expunerii probabile, în special dacă evaluarea riscurilor a estimat că expunerea ar fi de slabă intensitate.

Instruirea

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să verificați:

- dacă există certificate care dovedesc că instruirea a fost încheiată cu succes pentru fiecare lucrător prezent pe şantier;
- dacă există registre sau înregistrări scrise şi evaluări periodice ale nevoilor fiecărui lucrător de actualizare a cunoştințelor (instruire);
- dacă instruirea lucrătorilor străini a fost desfăşurată într-o limbă (sau în limbile) pe care ei o înțeleg bine;
- dacă instruirea a fost realizată de un organism sau o persoană competentă.

Echipamente

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să efectuați următoarele verificări:

- dacă echipamentul este în bună stare de funcționare şi dacă este corect întreținut şi revizuit; registrele de revizuire vor fi păstrate;
- dacă aparatul de protecție respiratorie este utilizat în mod corect;
- dacă s-a efectuat un test pentru a verifica dacă aparatul de protecție respiratorie furnizat unui lucrător este bine adaptat morfologiei feței sale.

Principii generale pentru prevenirea şi reducerea expunerii

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să verificați dacă:

- certificatele de instruire a persoanelor desemnate dovedesc că acestea au primit o instruire pentru activitatea care le este încredințată;
- există o identificare fotografică a lucrătorilor în dosarele de instruire;
- echipamentul adecvat este pus la dispoziție, întreținut şi controlat periodic;
- lucrările sunt supervizate şi controlate în mod corect.

Lucrări care implică expunerea la azbest

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie:

- să căutați o dovadă a modului în care recomandările din Capitolele 5-10 au fost respectate, să verificați mai ales dacă sunt disponibile instrucțiunile scrise, să verificați conținutul acestor instrucțiuni, să verificați dacă persoanele angajate cunosc aceste instrucțiuni, şi trebuie să stabiliți dacă procedurile au fost respectate;
- să verificați dacă evaluarea riscurilor ține cont de toate riscurile (pentru lucrători şi alte persoane). Să verificați dacă au fost stabilite măsuri de prevenire suficiente (de exemplu într-un plan de lucru şi în metoda practică de lucru) şi dacă acestea au fost puse în practică;
- să susțineți o cercetare minuțioasă şi critică a procedurilor de lucru pentru a preveni incidente viitoare;
- dacă s-a produs un incident:
    - să verificați dacă măsurile luate au fost adaptate gradului de risc pentru sănătate;
    - pe baza faptelor, să acordați consultanță în ceea ce priveşte riscul pentru sănătate;
    - să verificați dacă sunt păstrate înregistrările scrise privind incidentul (pentru a putea îmbunătăți procedurile şi instrucțiunile generale de lucru sau pentru procedurile juridice).
- să verificați conformitatea cu reglementările naționale referitoare la aceste subiecte.

Lucrări cu azbest care prezintă cel mai mic risc

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie:

- să dispuneți de un sistem pentru controlul inopinat al unor şantiere unde vor fi probabil efectuate astfel de lucrări cu azbest;
- să verificați dacă instrucțiunile scrise sunt disponibile, clare şi cuprind recomandările prezentate aici;
- să verificați dacă dosarele referitoare la instruire, echipamente, aparate de protecție respiratorie şi echipamente individuale de protecție sunt disponibile şi verificați dacă acestea sunt mereu valabile şi conforme;
- să căutați dovezi care să confirme că procedurile practice din Capitolul 11 pentru reducerea eliberării de praf, pentru prevenirea expunerii şi răspândirii contaminării au fost aplicate complet şi în toate cazurile. De exemplu, panourile izolante de azbest care au fost înlăturate trebuie să fie intacte, şi toate orificiile de şurub (vizibile) trebuie să fie în stare corespunzătoare la o extragere atentă a şuruburilor;
- să verificați dacă evaluarea riscurilor este adecvată pentru munca executată;
- să verificați dacă evaluarea riscurilor ține cont în suficientă măsură de securitatea altor persoane;
- să verificați dacă activitatea a fost definită corect şi nu trebuie notificată;
- să verificați dacă măsurile şi controalele suficiente au fost efectuate şi justifică estimarea expunerilor care figurează în evaluarea riscurilor, şi să verificați dacă există dosare bune şi înregistrări scrise privind măsurătorile expunerii;
- să verificați dacă rezultatele măsurătorilor expunerii indică că expunerea reală a fost estimată corect în evaluarea riscurilor;
- să verificați dacă dosarele şi înregistrările scrise păstrate de organismele respective sunt complete şi trasabile;
- să verificați respectarea reglementărilor naționale referitoare la aceste subiecte.

Exemple de lucrări cu cel mai mic risc

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie:

- să căutați dovezi care să confirme că au fost urmate recomandările Capitolelor 5-11, aşa cum se reflectă în planurile de lucru şi în instruirea profesională;
- să verificați dacă au fost luate măsuri de prevenire suficiente pentru lucrul la înălțime;
- să efectuați verificările indicate pentru lucrări cu un risc scăzut, în general.

Lucrări cu azbest care trebuie notificate

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie:

- să interogați şi să primiți avizul persoanelor pentru proiectele importante sau complexe. Examinați şi, dacă este necesar, aduceți în discuție planul de lucru înainte de începerea proiectului;
- să fiți disponibil pentru a putea fi consultat cu uşurință de către persoanele care asigură conceperea proiectelor importante sau dacă se întâlnesc dificultăți pentru realizarea celor mai bune practici;
- să verificați dacă notificarea cuprinde informațiile specificate în Secțiunea 5.3 (în special tipurile şi cantitățile de azbest, numărul de lucrători implicați, data începerii, măsurile luate pentru limitarea expunerii lucrătorilor);
- să vă asigurați că propria dumneavoastră instruire şi echipamentul sunt suficiente pentru a vă proteja împotriva riscului de expunere atunci când sunteți prezent în zona respectivă.

Rezumatul condițiilor cerute pentru gestionarea zonei de lucru

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să verificați dacă:

- zona de lucru este delimitată în mod efectiv, de bariere, panouri şi controale de acces;
- instalațiile de decontaminare sunt în bună stare de funcționare şi sunt prezente în zonă încă înainte de începerea lucrărilor;
- planul de urgență este accesibil cu uşurință şi conține suficiente informații proprii zonei;
- echipamentele din zona de lucru sunt compatibile cu metodele descrise în planul de lucru (de exemplu, echipamentul de înlăturare a prafului, aspiratoare).

Incinte pentru lucrări de retragere a azbestului

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie:

- să cercetați rapoartele de inspecție şi de verificare a incintei (inspecția vizuală, depresiunea, întreținerea ventilatorului de extracție, testul la fum);
- să verificați dacă există o persoană în exterior pentru îndepărtarea deşeurilor şi dacă această persoană utilizează un aparat de protecție respiratorie şi îmbrăcăminte de lucru corespunzătoare (Secțiunea 12.3.3);
- să verificați dacă există suficiente ecrane de vizualizare;
- **să verificați prin ecrane de vizualizare** sau de televiziune cu circuit închis dacă câmpul de vedere este complet, dacă munca este efectuată conform planului de lucru şi dacă deşeurile sunt evacuate pe măsura depunerii materialelor;
- să verificați dacă itinerarele de transport (între incinta şi unitatea de decontaminare şi între incinta şi depozitul securizat de stocare a deşeurilor) folosesc drumul cel mai scurt;
- să inspectați itinerarele de transport pentru a vă asigura că sunt degajate, că sunt cele menționate în plan, şi că niciun un deşeu nu este lăsat fără supraveghere pe acest itinerar de transport.

Tehnici de înlăturare a pulberii de azbest

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie să vă asigurați că lucrarea este realizată conform planului de lucru, de exemplu:

- **supraveghind activitatea prin ecranele de vizualizare**;
- verificând dacă echipamentele utilizate în zona de lucru sau în incintă sunt conforme cu metodele care figurează în planul de lucru;
- verificând că niciun dispozitiv electric nu este utilizat.

Curățarea finală (la închiderea şantierului)

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie să verificați următoarele puncte:

- lucrarea a fost notificată conform reglementărilor naționale;
- planul de lucru este disponibil, este clar şi acoperă recomandările prezentate în ghid;
- instruirea inițială şi instruirea periodică de actualizare a cunoştințelor au fost efectuate;
- bunele practici de lucru sunt încurajate;
- sarcinile ce trebuie realizate sunt conforme cu cele definite în planul de lucru;
- identificarea fotografică a lucrătorilor în dosarele medicale şi de instruire;
- dacă se utilizează proceduri corecte şi procese de gestionare şi supraveghere în zona de lucru.

Trebuie, deasemenea, să verificați următoarele puncte:

- toate persoanele din zonă au o versiune corectă a planurilor şi pot să le înțeleagă cu uşurință (de exemplu dacă un lucrător nu vorbeşte limba națională, trebuie să verificați dacă i s-a pus la dispoziție un exemplar în limba pe care el o înțelege. Acesta trebuie să poată comunica cu conducătorul locului de muncă pentru a răspunde întrebărilor referitoare la sarcinile ce trebuie realizate în cadrul planului de lucru).
- procedurile practice pentru reducerea eliberării de praf, pentru prevenirea expunerii şi dispersia contaminării. De exemplu, panourile AIB care au fost retrase trebuie să fie intacte, şi orificiile şuruburilor (vizibile prin partea acoperitoare) trebuie să fie în stare bună, ceea ce dovedeşte că şuruburile au fost extrase cu precauție.

Se va ține cont de verificările practice descrise în Secțiunea 11.2.2 (de exemplu materialele care conțin azbest trebuie retrase fără a fi deteriorate).

Dacă în cadrul unui proiect sau într-o zonă de lucru nu este atinsă cea mai bună practică, trebuie date instrucțiuni clare privind măsurile necesare şi recomandările. Dacă nerespectarea celor mai bune practici generează o expunere puternică la azbest pentru lucrători sau alte persoane, măsura cea mai sigură constă în oprirea lucrărilor.

Lucrări de demolare

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie să verificați:

- dacă există un sistem eficient pentru coordonarea lucrărilor de demolare şi a operațiunilor de retragere a azbestului;
- dacă lucrătorii din şantierul de demolări :
  - au fost informați asupra riscurilor prezentate de azbest şi le înțeleg ,
  - au primit o instruire necesară pentru a şti cum să recunoască materialele cu conținut de azbest;
- dacă lucrările de retragere a azbestului respectă cea mai bună practică (Capitolul 12);
- dacă se respectă conformitatea cu reglementările naționale privind aceste subiecte.

Lucrătorul şi mediul de muncă

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie:

- să dispuneți luarea unor măsuri eficiente pentru diminuarea stresului legat de temperatură;
- să verificați dacă condițiile de lucru nu riscă să antreneze o utilizare neadecvată a aparatului de protecție respiratorie;
- să verificați conformitatea cu reglementările naționale privind aceste subiecte.

Evacuarea şi eliminarea deşeurilor

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie:

- să verificați dacă a fost efectuată o evaluare corespunzătoare a riscurilor;
- să verificați dacă există metode de lucru scrise şi adecvate pentru prevenirea sau reducerea riscului de expunere la azbest;
- să verificați înregistrările rezultatelor măsurătorilor privind expunerea lucrătorilor la azbest;
- să verificați conformitatea cu reglementărilor naționale referitoare la aceste subiecte.

Controale şi măsuri

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie:

- să apreciați dacă controalele în funcție de natura, volumul, amplasamentul şi complexitatea lucrărilor de retragere a azbestului sunt suficiente;
- să verificați dacă testele obligatorii au fost efectuate de o persoană sau un organism competent şi, atunci când este necesar, de un organism sau o persoană independentă;
- să verificați dacă controalele personale sunt efectuate periodic conform reglementărilor naționale, şi dacă dosarele şi înregistrările sunt păstrate timp de, cel puțin, 40 de ani;
- să controlați registrul activităților şi al expunerilor lucrătorilor (pentru a vă asigura că informațiile sunt reale şi suficiente);
- să examinați rezultatele testelor de control al aerului pentru a vă asigura că măsurile corective au fost luate atunci când s-au semnalat concentrații prea mari de fibre de azbest în aer.

Alte persoane implicate

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie:

- să căutați dovezi care să confirme că toate părțile implicate şi-au asumat responsabilitatea în ceea ce priveşte prevenirea şi reducerea expunerii la azbest (de exemplu specificații în contractele de subcontractare, măsuri luate pentru modificarea circuitelor de alimentare generală, dosare şi programe de inspecție, disponibilitatea dosarelor şi registrelor privind materialele cu conținut de azbest, etc.);
- să verificați dacă toate părțile implicate au licențele sau certificatele cerute de reglementările naționale.

Alte localizări ale azbestului (vehicule, maşini, etc.)

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie să verificați:

- dacă există o evaluare a riscurilor suficientă şi corespunzătoare;
- dacă instrucțiunile scrise furnizează o metodă eficientă pentru prevenirea sau reducerea expunerii;
- dacă există suficiente echipamente (de exemplu, echipamente de înlăturare a pulberii şi echipamente individuale de protecție) pentru a respecta metoda de lucru scrisă;
- dacă echipamentele sunt controlate şi întreținute cu o frecvență suficientă pentru a rămâne în stare bună de funcționare;
- dacă se respectă reglementările naționale privind aceste subiecte.

Supravegherea medicală

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie:

- să căutați dovezi care să confirme că recomandările de mai sus au fost urmate, ceea ce ar însemna că lucrătorii înțeleg efectele nocive ale azbestului pentru sănătate, că angajatorii şi lucrătorii sunt conştientizați în privința îndeplinirii condițiilor de aptitudine necesare pentru muncă, şi că dosarele şi registrele referitoare la sănătate sunt complete şi clare;
- să verificați conformitatea cu reglementările naționale privind aceste subiecte.